

Strípky Čriepky

Časopis Čechů, Moravanů, Slezanů a Slováků na Novém Zélandě

Číslo 12 (No.12)

Prosinec 2014 (December 2014)

Ročník 25 (Vol. 25)

Vianočné zvyky

Pôst, šupinky z kapra i obtočená reťaz!

Naše pôvodné tradície pomaly vymierajú. Sústredíme sa skôr na iné zvyklosti počas sviatkov a viac dbáme na to, aby bol celý byt dokonale uprataný, ako keby sme mali deťom vysvetľovať a praktizovať to, čomu verili už naši predkovia. Niekedy to všetko zlyháva aj na nezáujme samotných drobcov. Problém môže byť v našej zlej prezentácii, kvôli ktorej nedokážeme urobiť tieto zvyky pre nich atraktívnejšími.

Jablíčko, med a oriešok

Zdravie je to najcennejšie čo máme. Deti to ešte v ich veku úplne nechápu, no vysvetliť im to môžete pomocou ich reči. Povedzte im, že ak by boli choré, nemohli by sa ísť hrať vonku s kamarátmi, museli by celý čas ležať v posteli a nemohli by ísť ani na žiadny výlet. Zdravie je preto mimoriadne dôležité a keď ho chceme mať po celý rok, musíme pred štedrou večerou zjesť ako predjedlo kúsok orieška, med a jablčko.

S tým im navyše ukážte aj ďalšiu zaujímavosť. Ovocie sa má rozrezať tak, aby bolo vidieť jeho hviezdicu a podľa jej stavu sa dozvieme, či nás

čaká v tomto smere dobrý rok. Potom ho rozrežte medzi všetkých členov rodiny a dovoľte deťom, aby ich rozmiestnili po tanieroch.

Nevstávanie od stola

Spája sa s tradíciami z východného Slovenska, no pomaly sa dostala do všetkých kútov našej krajiny. Pre malých neposedkov ten najťažší zvyk. Zvedavci by totiž najradšej do seba rýchlo nahádzali večeru a potom bleskovo odštartovali k stromčeku. Menej príjemná pre nich môže byť aj skutočnosť, prečo sa musí čakať na to, pokiaľ budú môcť od stola vstať všetci naraz.

Ak im nechcete vysvetľovať poveru, podľa ktorej môže rodina o tohto človeka do roka prísť,

povedzte im to z príjemnejšej stránky. Rodina musí vždy držať pokope a demonštrovať sa to má najmä počas Vianoc. Tak ako všetci zasadnete naraz k stolu, musíte naraz aj vstať, aby Ježiško videl, že ste skutočne súdržní a mohol vás tak obdarovať viacerými darčekom.

Celodenný pôst

Počas Štedrého dňa by sme nemali konzumovať žiadne mäso. Táto tradícia neplatí v rodinách, ktoré pred rybou uprednostňujú vyprážené rezne. Vy ostatní by ste mali jesť iba diétne pokrmy a byť do večera viacmenej polosýti. Dospelí by dokonca mali vynechať aj obed, pre deti toto pravidlo neplatí. Pôst im vysvetlite buď zábavnou formou, keď podľa tradície máte uvidieť večer za odmenu zlaté prasiatko, ktoré vám počas ďalšieho roka zabezpečí blahobyt.

V nestrážený moment potom môžete zahrať s oteckom hru, že ste už to prasiatko zazreli, no keďže sa ponáhľalo aj do iných rodín, váš drobec nemal to šťastie. Inou možnosťou je, že ich navnadíte na všetky dobroty, ktoré budú na vianočnom stole a potom by im na nich nezvýšilo v brušku dostatok miesta.

Šupiny z kapra alebo peniaze pod obrusom

Každá rodina si zachováva iný zvyk. Do rohov stola sa pod obrus položí buď šupina z kapra, ktorého budete servírovať počas večera, alebo zopár peňazí, na ktoré sa potom položí obrus. Do rodinného rozpočtu to má na budúci rok priniesť viac blahobytu. A takto to pokojne vysvetlite aj deťom, že vďaka tomu im môžete zabezpečiť to,

po čom budú túžiť. Keď ste si ukryli pod obrus šupiny, tak tie si potom môžete rozdeliť medzi sebou a vložiť do peňaženky.

Obtočenie stola reťazou

V minulosti sa na to používala klasická reťaz a symbolika bola v tom, aby rodina naďalej držala pokope a všetci spolu dobre vychádzali. Urobte to pre deti trošku zaujímavejšie a vyrobte si vlastnú reťaz z papierových krúžkov, ktorú potom oviniete rovnakým spôsobom. Bude to pre nich o to cennejšie, že budú do toho zainteresovaní a skôr si aj zapamätajú podstatu tohto zvyku.

Krížik medom

Tento zvyk sa spája s hlavou rodiny a teda otcom. Ešte predtým, než zasadnete k stolu, namočí prst do medu a urobí krížik na čele každého člena. Má mu tak zabezpečiť dostatok zdravia počas budúceho roka a aby všetky jeho skutky boli požehnané tým najvyšším.

Umývanie sa vo vode s mincami

Do umývadla sa napustí voda, do ktorej sa hodí pár mincí. Nieкто si v nej potom umýva iba ruky, nieкто aj tvár. Takýmto spôsobom by sme mali zo seba zmyť všetko zlé, aby nás čakali úspešné a príjemné mesiace. Taktiež by to malo všetkým zabezpečiť dostatok zdravia. Vďaka minciam bude tento zvyk nepochybne zaujímavý aj pre najmenších.

Prevzato s Internetu